

СРПСКИ ЧЕХ .

Једна млада чешка породица, Јохана и Терезије Фусек, преселила се за стално средином XIX века у оновремени престони Београд. Скоро сви Словени који су чинили грађанство Аустро-Угарске Монархије ипак су више волели да буду поданици Кнежевине, а доцније и Краљевине Србије, него ли да имају једног Немца за свог владара, који је непрекидно деценијама царевао. Јохан је био графичар и запослио се у *Државној штампарији* и *Војно-картографском Заводу*. Потписивао се као Јован Чарапић-Фусек, јер је чешко презиме Фусек преузето од немачке именице *fußocke*, што значи чарапа. Многи су доцније мислили да су ови *Чарапићи*, заправо потомци војводе Васе Чарапића из Вождова доба!..

Њихов син Георг родио се 11. II 1876. у Београду. Завршио је Реалку и родитељи га шаљу на Минхенски универзитет где постаје рударски инжењер. Пошто је момак лепо цртао, они су га послали и у Праг да заврши и једну од познатијих и престижних уметничких школа лепих уметности у Европи онога доба. Завршивши школе прво је радио две године, од 1898, као рударски техничар код познате браће Пирх у Ћуприји, па у *Географском одељењу главног ђенералштаба*, 1900, да би на крају од 1904, па до мобилизације 1912, имао свој мали технички биро у Невесињској улици, крај Каленића гумна, данашње пијаце. Пред избијање Великога рата, жени се протином ћерком Милицом (дев. Јевтић), када је прешао у православље.

Током целог ратовања, од 1912-1917, радио је као технички војни службеник *I. Телеграфског одсека Саобраћајног одељења Врховне команде* и био је директно потчињен ing. потпуковнику Петару А. Прокићу. Проверавајући да ли су све линије фронта код Крагујевца у реду два пута је доживео изненадне аустро-угарске ваздушне нападе, када је картечом био рањен у главу и раме. Ђорђе је те повреде преживео, али као стална последица били су мигренозни напади, који су га пратили до смрти...

Упоредо са техничким наукама, занимао се, од како се вратио из Прага, и уметношћу. Радио је портрете, династичке портрете, пејсаже, композиције историјске тематике, илустрације итд. Пред Велики рат већ је био познат и то не само у војсци, него и код грађанства, тако да је било сасвим јасно зашто су га узели, 1917, за секретара *Канцеларије Краљевских Ордена*. Оно што је за нас важно код њега, била је чињеница да је Ђорђе Чарапић за српску војску дао нацрте скоро свих наших медаља и споменица у раздобљу 1904-1914, Ордена Југословенске Круне (1930), свих орденских диплома, диплома разних војних школа, војних знакова, војних југословенских застава, музичких и исељеничких застава, разних друштава, уникатних (од правога пергамента) династичких крштеница, венчаница и умрлица, династичких грбова, радио је и разне уметничке књижне листиће (*ex libris*). Сваки који би урадио за оне који нису били наши већ доскорашњи странци потписивао се испреплетаним латиничним иницијалима *G* и *F* од *George Fussek*. Поврх свега био је и члан Одбора за одређивање новог грба наше Престонице, давши тако седам својих веома занимљивих предлога, али ловор тада доби, 1931, Кун. Све што је Чарапић за живота замислио, урадио је углавном у стилу чешке сецесије... Историјске композиције је радио у

виду разгледница, или великог формата за зид. Радили су му их, како кад, наш књиџар са Зеленог венца Тома Јовановић, или В. Нејберт у Прагу.

Нежна здравља, нарушеног ратовима и разним зађевицама с неистомишљеницима на послу, подноси оставку 1935. Потпуно се повлачи као војни чиновник у рангу капетана I класе. Посвећује се породици и обнавља свој мали биро... Ђорђе Чарапић, доживе и другу немачку окупацију, а генерацијске тежње братске слоге Ослобођења и Уједињења распршише се., срце му није издржало – издахну у поноћ 10.VII 1941. Њиме се гаси лоза ових Чарапића, јер се његова једина кћи Борислава (1916-1993), такође дипл. ing, никада није удавала...

За живота примио је следећа одличја:

Домаћа:

- 1° 31. X 1913, Споменица српско-турског рата 1912;*
- 2° 25. XI 1913, Споменица српско-бугарског рата 1913;*
- 3° 30. XI 1913, Златна медаља за ревносну службу;*
- 4° 20. X 1920, Орден Светог Саве IV реда;
- 5° 15. III 1920, Златна медаља са Круном за услуге Краљевскоме Дому;*
- 6° 5. IV 1920, Албанска споменица 1915;*
- 7° 1. XI 1920, Споменица за Ослобођење и Уједињење 1914/18;*
- 8° 1. X 1925, Орден Белог Орла V реда;
- 9° 7. III 1928, Орден Светог Саве III реда;
- 10° 6. IX 1930, Орден Југословенске Круне IV реда;*
- 11° 17. XII 1932, Орден Југословенске Круне III реда;*

} за ратне
заслуге

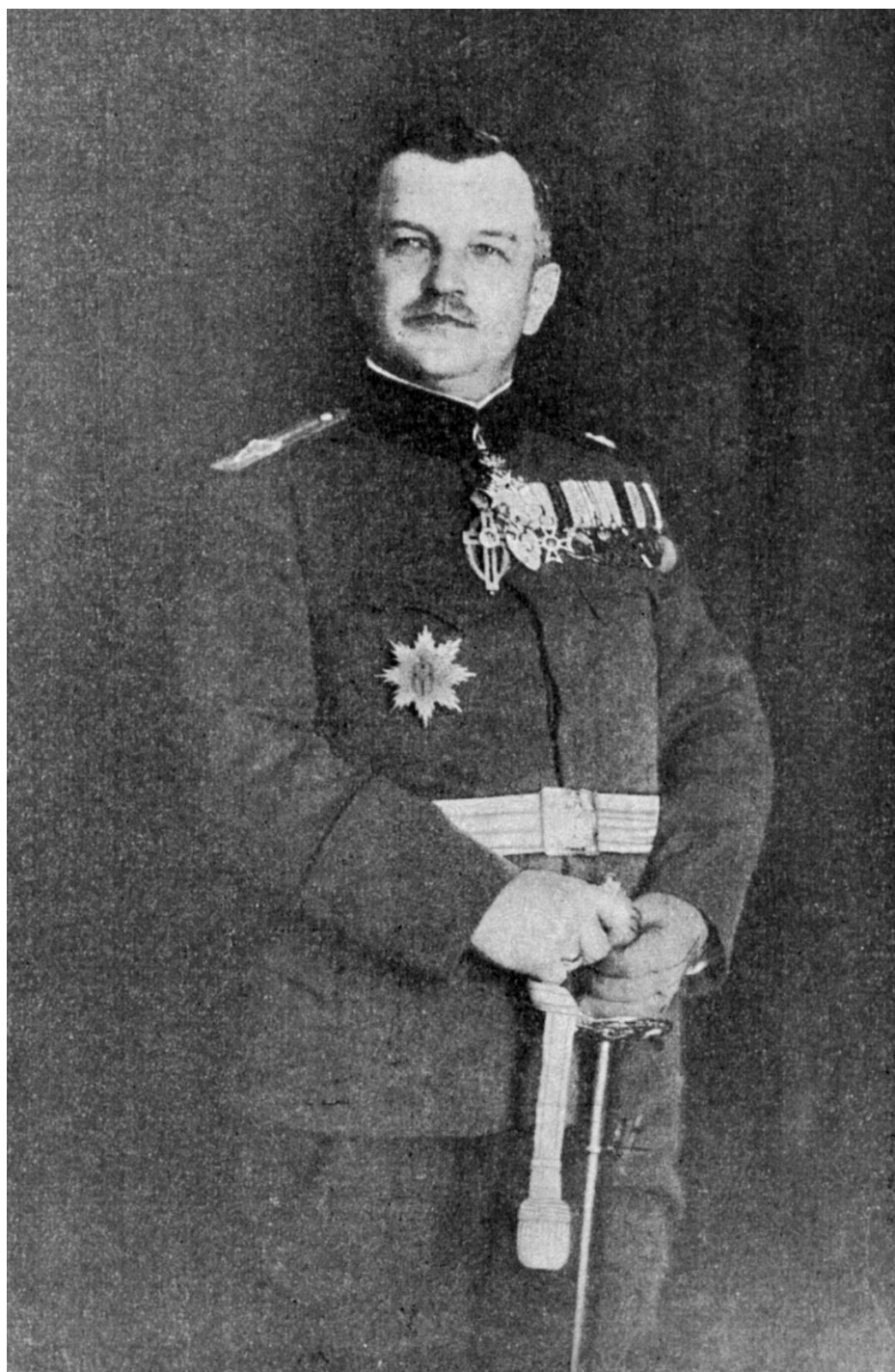
Страна:

- 12° 25. IX 1920, Officier de l'Instruct. publique (Франц.);
- 13° 16. IX 1921, La Solidaridad III cl. (Панама);
- 14° 23. II 1923, Couronne de Roumanie IV cl. (Румунија);
- 15° 2. III 1925, Grand Officier de l'Ordre du Saint Sepulcre Orthodoxe II cl.;
- 16° 14. X 1932, Polonia Restituta IV cl.

Сва одличја која су означена звездицама, значи да су урађена по Чарапићевим прихваћеним нацртима, као и њихове саме дипломе. Урадио је још и: 1° Медаљу Црвенога крста (1912); 2° Медаљу за храброст »Милош Обилић« (1913) и 3° претежно женску Медаљу Крст милосрђа (1913).

Становао је у: 1. Краља Милана 102, (5. IV 1924; угао са ул. Светозара Марковића – постоји); 2. ул. Крунска 11/II, (19. IX 1933; постоји); 3. ул. Краљевића Томислава 35, (20. IV 1938; ово је једна од најлепших малих вила на Неимару). Почива у Београду, на Новоме гробљу, парц. 12, гробница 94.

Коста Ђ. Кнежевић

Борис Ј. Царић

(*11. II 1876, Београд – †10. VII 1941, Београд)

(Политика, 28. X 2017, субота, бр. 37.344, год. СХIV, стр. 21, »100 година од Великог рата«; текст је мало скраћен, избачен списак одликовања и адреса).

КОМЕНТАРИ БЛИЖЊИХ

Горан П. (29. X 2017)

...Читам са задовољством и дивљењем. Рођени си хроничар и повјесничар. Лепо, читко, глатко срочено...

Маја Н. (30. X 2017)

Divan članak. Bilo bi lepo da su objavili neku njegovu sliku i orden...

Ranko K. (31. X 2017)

...Радујем се што планираш да сав материјал на крају сабереш у књигу...

Lida B. (31. X 2017)

Lepo je ovo o Čarapićima. A ovaj Đorđe na slici baš liči na mog tatu. Oko očiju, usta, brci... Divno je da čuvaš od zaborava sve te lepe ljude...

Ivanka M. (31. X 2017)

...Hvala Vam puno na ovom Vašem članku, veoma je zanimljiv i sa puno istorijskih činjenica!..

Kolo S. (1. XI 2017)

Предивна прича о Ђорђу Чарапићу. Ако овако наставиш, мораћеш све то да објединиш и ставиш у тврди повез. Само немој да станеш са писањем...

Sneža B. (2. XI 2017)

...Хвала на послатим причама. Првих 5 биле су перфектне и верујем да си тако и наставио са писањем...

Ivan L. (4. XI 2017)

Sjajno, ali trebalo je na kraju da navedeš kako se sada zove ulica Kraljevića Tomislava!.. Tekstovi su Ti sjajni, zaista, u svakom pogledu. Informativni, činjenično bogati, stilski ujednačeni, lako čitljivi, teraš čitaoca da juri ka kraju "priče"! I, što je veoma važno – zanimljivi... Na kraju, bravo za tekstove, moj opšti utisak je da su zaista izvanredni!..

КОМЕНТАРИ ЧИТАЛАЦА ПОЛИТИКЕ ONLINE

Jovan (28. X 2017)

Bilo bi dobro da Politika istraži da li ima potomaka ove familije još uvek medju nama – može ispasti neki lep feljton.

Jovan 2 (29. X 2017)

U poslednjoj rečenici jasno piše: *Njime se gasi loza ovih Čarapića, jer se njegova jedina kći Borislava (1916–1993), takođe dipl. inž., nikada nije udavala...* tako da, imenjače, tvoja zamisao ma koliko lepo zvučala je nemoguća.

Свен (28. X 2017)

У стара времена су чешки историчари сматрали да су Чеси настали од Срба, а не од неких неодређених Словена. Да појаснимо данашњим читаоцима, можемо поменути Србе Лужичане који су поред наших такође одржали исконско име, упркос огромном временском и просторном јазу.

Dragan D. (4. XI 2017)

To kad bi savremeni Česi čuli, ne bi se Vi baš dobro proveli.

Dragan D (29. X 2017)

Veoma interesantna priča. I stvarno jedna od retkih što se tiče Čeha i Srba. Ovde u Severnoj Americi sam upoznao dosta Čeha. Užasno mrze Ruse, nas Srbe ne simpatišu ali vole užasno Nemce i Hrvate. Većina njih ide na odmore baš u Croatiju, posećuje ono tamo mesto gde se Gospa pojavljuje itd. O Nemcima sve najbolje pričaju, a prijatelji su im svi koji mrze Ruse. Ovo su činjenice koje sam ja doživeo ovde. Ništa nisam želeo da dodam ili oduzmem u vezi ovog iskustva sa Česima ovde. Hvala.

neko tamo (7. XI 2017)

Propaganda radi a i vremena su se promenila... U ta stara vremena tiranin im je bila Austro-Ugarska, a Srbija primer nezavisne slovenske zemlje... posle je tiranin bio SSSR, a Srbi su prikazani kao divlji narod... Nemci su se promenili posebno što su doneli pare i tako se stvari menjaju i zaboravljaju. I pored toga mislim da preterujete...

